

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 555/2017-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 8. novembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátkou JUDr. Alenou Korpášovou, Rázusova 11, Piešťany, vo veci namietaného porušenia základného práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na život podľa čl. 2 ods. 1 a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave a jeho rozsudkom č. k. 23 Co 369/2014-911 z 25. mája 2015 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho uznesením sp. zn. 5 Cdo 909/2015 z 28. júna 2017 a vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie a na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Trnave v konaní sp. zn. 16 C 24/2003 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. septembra 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovatelia“), v ktorej namietajú porušenie svojho základného práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 a na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na život podľa čl. 2 ods. 1 a na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) a jeho rozsudkom č. k. 23 Co 369/2014-911 z 25. mája 2015 (ďalej aj „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a jeho uznesením sp. zn. 5 Cdo 909/2015 z 28. júna 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“) a porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie a na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom Okresného súdu v Trnave (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 16 C 24/2003 (ďalej aj „napadnutý postup okresného súdu“).

2. Z obsahu sťažovateľmi podanej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia sa v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 16 C 24/2003 v právnom postavení žalobcov domáhali voči žalovanej Allianz – Slovenská poisťovňa a. s. náhrady škody na zdraví z titulu bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia (ich mimoriadneho zvýšenia), ktorú utrpeli v dôsledku dopravnej nehody. Okresný súd žalobu sťažovateľov zamietol. O odvolaní sťažovateľov rozhodol krajský súd tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil. Sťažovatelia podali proti napadnutému rozsudku krajského súdu dovolanie, ktoré najvyšší súd napadnutým uznesením ako neprípustné odmietol.

3. Sťažnosť je založená predovšetkým na námietke nerešpektovania princípu „*spravodlivého a primeraného odškodnenia za utrpenú ujmu na zdraví*“ zo strany krajského

a najvyššieho súdu, na námietke nesprávneho právneho posúdenia námietky premlčania zo strany krajského súdu, na nedostatočnom odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu a na námietke neefektívneho a nesústreďeného konania okresného súdu.

4. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovatelia žiadajú, aby ústavný súd vyslovil nálezom porušenie označených práv (bod 1) napadnutým postupom okresného súdu, napadnutým rozsudkom krajského súdu a napadnutým uznesením najvyššieho súdu, napadnuté uznesenie najvyššieho súdu a napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil, vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľom primerané finančné zadost'učinenie každému v sume 7 500 eur.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie a na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní sp. zn. 16 C 24/2003

7. Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ktorou sa sťažovatelia domáhajú ochrany svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do ústavou chránenej sféry sťažovateľov. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo. Preto ak je zrejmé, že v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už k prietahom v namietanom konaní nemôže dochádzať, je daný dôvod na odmietnutie takejto sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

8. V danom prípade zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že okresný súd meritórne rozhodol rozsudkom č. k. 16 C 24/2003-865 zo 17. apríla 2014, ktorý bol potvrdený rozsudkom krajského súdu č. k. 23 Co 369/2014-911 z 25. mája 2015. Z uvedeného vyplýva, že v čase podania sťažnosti na ústavnom súde už k žiadnym prietahom v konaní dochádzať nemohlo, keďže vo veci bolo už meritórne rozhodnuté.

Na tomto základe ústavný súd sťažnosť sťažovateľov po predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

9. Tou časťou sťažnosti, v ktorej sťažovatelia napádali rozsudok okresného súdu, sa ústavný súd nezaoberal z dôvodu, že sťažovatelia nepremietli svoju sťažnostnú argumentáciu do znenia petitu, keďže v petite sťažnosti namietajú porušenie označených práv len postupom okresného súdu, nie aj jeho rozsudkom.

Ústavný súd je podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku

rozhodnutia, ktorého sa sťažovatelia domáhali. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhali v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označili za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy). Z uvedeného v okolnostiach danej veci vyplýva, že sťažovateľmi navrhovaný petit sťažnosti nie je dostatočným podkladom na rozhodnutie ústavného súdu.

Nad rámec ústavný súd poznamenáva, že proti rozsudku okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, a preto právomoc poskytnúť ochranu označeným právam sťažovateľov mal krajský súd v rámci odvolacieho konania. Tým je zároveň v uvedenom rozsahu vylúčená právomoc ústavného súdu.

K namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu a jeho rozsudkom č. k. 23 Co 369/2014-911 z 25. mája 2015 a postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením sp. zn. 5 Cdo 909/2015 z 28. júna 2017

10. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím alebo iným označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, III. ÚS 168/05, IV. ÚS 136/05).

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu

zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

12. Ústavný súd v tomto konaní preto pristúpil k skúmaniu, či právny názor vyslovený v napadnutom rozsudku krajského súdu a napadnutom uznesení najvyššieho súdu je z ústavného hľadiska udržateľný a akceptovateľný.

13. Krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku okrem iného uviedol:

„Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu prvého stupňa ohľadne nepreukázania dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré by odôvodňovali mimoriadne zvýšenie odškodnenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia žalobcov, pričom v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku.

Žalovaný doposiaľ platil žalobcom v piatich platbách plnenie vo výške 10 146,18 eur titulom náhrady škody v základnom bodovom hodnotení bolestného, základnom bodovom hodnotení SSU a ich mimoriadne zvýšenie spočívajúce v trojnásobnom zvýšení. Žalovaný vyplatil tiež žalobcovi v 1/ plnenie vo výške 2235,90 eur titulom pohrebných nákladov a 1797,98 eur titulom straty na zárobku počas PN. Žalovaný poukázal žalobcom náhradu škody na zdraví spočívajúcu v základnom bodovom hodnotení bolestného, v základnom bodovom hodnotení SSU a ich následnom mimoriadnom zvýšení trojnásobkom. /B + SSU/ x3.

Žalobou z 23. 7. 2003 si žalobcovia uplatnili na súde náhradu škody na zdraví spočívajúcu v bolestnom a SSU len v takom rozsahu ako bol výhod dodaný znalecký posudok to znamená bez psychických ťažkostí. Toto potvrdili aj jej obsahom podania Doplnenie žalobcov zo dňa 21.1.2008. Znalecký posudok [REDACTED] nehodnotí

psychické ťažkosti žalobcov. K rozšíreniu zo strany žalobcov o tieto nároky došlo až podaním zo dňa 21.2.2011. Psychické ťažkosti, ktoré mali vzniknúť v súvislosti s dopravnou nehodou 9.10.2001 je potrebné u žalobcu 1/ a aj žalobkyne 2/ považovať za premlčaný nárok v zmysle ust. § 106 O.Z. Správny bol záver prvostupňového súdu v zamietnutí tohto nároku.

Podľa ustálenej súdnej praxe (keďže vyhláška neobsahuje rozsah odškodnenia SSU) predpokladom mimoriadneho zvýšenia SSU je existencia takých skutočností, ktoré umožňujú vyvodiť záver, že obmedzenie poškodeného nemožno vyjadriť len základným odškodnením SSU, ktoré už samo predstavuje náhradu za preukázateľné nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného a pre uspokojovanie a plnenie jeho životných a spoločenských potrieb a úloh. Primerané zvýšenie nad stanovenú najvyššiu výmeru odškodnenia v zmysle ust. § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb. prichádza do úvahy len výnimočne, v prípadoch hodných osobitného zreteľa, kedy kultúrne, športové alebo iné zapojenie poškodeného pred úrazom bolo na vysokej úrovni a mimoriadne (porovnaj R 10/1992, ale aj rozsudok NS ČR 25 Cdo 1593/2001, 25Cdo 847/2004). Odvolací súd sa v danom prípade priklonil aj k právnemu názoru vedľajšieho účastníka, že ust. § 6 a 7 cit. vyhlášky súvisia v tom smere, že v lekárskom posudku sa pri odškodňovaní SSU vychádza zo základného počtu bodov, ktorým bolo toto sťaženie ohodnotené v lekárskom posudku. Sumu zodpovedajúcu základnému počtu bodov môže lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok podľa predpokladov, ktoré poškodený vo veku, v ktorom bol poškodený na zdraví, mal pre uplatnenie v živote a v spoločnosti a ktoré sú v dôsledku poškodenia obmedzené alebo stratené. (Týmito predpokladmi sa rozumie najmä možnosť uplatniť sa v rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom živote a možnosť voľby povolania a ďalšieho sebavzdelávania). Následne potom v prípadoch hodných osobitného zreteľa môže súd odškodnenie za bolesť a za SSU primerane zvýšiť.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje aj s tvrdením žalovaného, že aj keď sú žalobcovia zastúpení advokátkou nediferencujú medzi dôvodmi a okolnosťami pre priznanie základného odškodnenia bolesti a SSU a dôvodmi pre mimoriadne zvýšenie a tiež dôvodmi na ochranu osobnosti v zmysle ustanovenia § 11 a § 13 ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka. Pričom každý ich nárok má iné dôvody a okolnosti. Žalobcovia si zamieňajú pri týchto nárokoch predpoklady pre ich uplatnenie a tak neprehľadne, nezrozumiteľne odôvodňujú

pre priznanie mimoriadneho zvýšenia charakterom a rozsahom zranení, hoci charakter a rozsah zranení ako aj všeobecné obmedzenia sú predmetom hodnotenia základného obodovania bolestného a SSU. Odvolací súd už viackrát a aj teraz v predchádzajúcich odsekoch poukázal, že predpokladom mimoriadneho zvýšenia SSU je existencia takých skutočností, ktoré umožňujú vyvodiť záver, že obmedzenie poškodeného nemožno vyjadriť len základným odškodnením SSU, ktoré už samo predstavuje náhradu za preukázateľné nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného a pre uspokojovanie a plnenie jeho životných a spoločenských potrieb a úloh. Primerané zvýšenie nad stanovenú najvyššiu výmeru odškodnenia v zmysle ust. § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb. prichádza do úvahy len výnimočne, v prípadoch hodných osobitného zreteľa, kedy kultúrne, športové alebo iné zapojenie poškodeného pred úrazom bolo na vysokej úrovni a mimoriadne. Zvýšenie odškodnenia za SSU nad ustanovené najvyššie výmery odškodnenia v zmysle § 7 ods. 3 vyhlášky je prípustné len v celkom výnimočných prípadoch hodných osobitného zreteľa, kedy zapojenie poškodeného do spoločenského (napr. kultúrneho, športového, politického) života je v dôsledku poškodenia zdravia veľmi výrazne obmedzené alebo úplne stratené v porovnaní s jeho významnými aktivitami pred vznikom škody. Mimoriadnym zvýšením SSU sa odškodňujú prípady, keď osoba čiastočne alebo úplne sa nie je schopná o seba postarať, keď ostane pripútaná na invalidný vozík, alebo ostane ležiacim pacientom a pod. Toto však nebolo u žalobcov preukázané. Sumu zodpovedajúcu základnému počtu bodov môže lekár primerane zvýšiť až na dvojnásobok podľa predpokladov, ktoré poškodený vo veku, v ktorom bol poškodený na zdraví, mal pre uplatnenie v živote a v spoločnosti a ktoré sú v dôsledku poškodenia obmedzené alebo stratené. V rámci liečebného procesu sa nevyskytli u žalobcov podľa vypočutých lekárov a ich zdravotnej dokumentácie žiadne mimoriadne okolnosti, žiadne komplikácie, rehabilitácia prebiehala štandardne a bolesti, ktoré žalobcovia prežívali boli primerané k vzniknutým zraneniam. Pre mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť sa musí preukázať utrpenou bolesťou, ktorá nastala po dopravnej nehode a s predpokladmi, ktoré sú uvedené v § 7 ods. 3. Žalovaný uhradil žalobcom trojnásobok ohodnotenia určeného znalcom [REDACTED], a teda žalobcom bolo už zo strany žalovaného priznané mimoriadne navýšenie. Ani u jedného zo žalobcov neboli zistené také mimoriadne skutočnosti, ktoré by ich vylúčili alebo mimoriadne obmedzili v bežnom živote. Nebolo preukázané, že by sa pred nehodou aktívne venovali

akýmkoľvek činnostiam či už športovým, spoločenským alebo iným, pričom čiastočné obmedzenie po úraze je zohľadnené v ohodnotení SSU. Žalobcovia sa pred úrazom venovali len rekreačným aktivitám, nie však aktívne /u žalobkyne 2 sa jednalo o tanečný krúžok, nie aktívny šport/. Jednalo sa o bežné aktivity - výlety do prírody, rekreačné lyžovanie, ples a podobne tak, ako sú obvyklé a štandardné. V týchto sú žalobcovia čiastočne obmedzení a práve toto obmedzenie je pokryté v rámci ohodnotenia SSU. Žalobca 1/ celkom sebestačný, stará sa o domácnosť, nelieči sa u psychiatra, psychológa, neberie pravidelne žiadne lieky, nenavštevuje žiadnych odborných lekárov. Pri práci nepoužíval barle, ani inú pomôcku, nie je držiteľom ZŤP ani nie je uznaný invalidným. Po dopravnej nehode riadne pracoval a našiel si partnerku. Žalobkyňa 2/ nemá následky, ktoré by mali vplyv na funkčnosť jej tela, na schopnosť vykonávania seba obslužných úkonov, chôdza, neboli zistené žiadne závažné patologické odchýlky, poruchy, nebola u nej diagnostikovaná špecifická fóbia z cestovania, úspešne ukončila stredoškolské vzdelania a študuje na vysokej škole v Českej republike čo je spojené s cestovaním a stresovou záťažou. Žalobcovia 1/ a 2/ nenavštevujú často a pravidelne lekára v dôsledku spôsobených zranení. Lieky užívajú, nie však denne a pravidelne. Preto sa nepreukázali také mimoriadne okolnosti, ktoré by odôvodňovali priznať mimoriadne zvýšenie bolestného a SSU žalobcov. Nemožno však zdôvodňovať rozhodnutie tým, že došlo k závažnému zásahu do integrity žalobcov z hľadiska ochrany ich života, zdravia, okrem telesných zranení a došlo k mimoriadnemu zásahu do ich citového, rodinného života, stratou najbližších príbuzných, s ktorou sa najväčšou pravdepodobnosťou celkom nevyrovnejú. Takéto zdôvodnenie však zodpovedá nároku na odškodnenie nemajetkovej ujmy, ale v zmysle ust. § 11 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka pri ochrane osobnosti, čo však žalobcovia neuplatňovali. Žalobcovia neuplatňujú svoj nárok o zadosťučinenie v zmysle § 11, § 13 ods. 2, 3, ku ktorému sa i súdna prax prikláňa v súvislosti s odškodňovaním pozostalých po obetiach dopravných nehôd v rámci poistného plnenia z povinného zmluvného poistenia osobných motorových vozidiel. Navrhovatelia sa domáhajú mimoriadneho zvýšenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, nie však nemajetkovej ujmy v zmysle § 11 a nasl. OZ.

Odvolací súd preto vecne správny rozsudok súdu prvého stupňa podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.“

14. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že tento svoje rozhodnutie náležite odôvodnil, predmetné rozhodnutie obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovatelia sa s názorom krajského súdu nestotožňujú, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

15. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

16. Možno konštatovať, že krajský súd ústavne akceptovateľným spôsobom aplikoval a interpretoval ustanovenie § 106 Občianskeho zákonníka, ak ustálil, že nárok na náhradu škody na zdraví v podobe psychických ťažkostí u sťažovateľov, ktoré mali vzniknúť v súvislosti s dopravnou nehodou, je potrebné považovať za premlčaný.

Rovnako sa krajský súd ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal interpretáciou a aplikáciou § 7 ods. 3 vyhlášky ministerstiev zdravotníctva a spravodlivosti, Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia a Ústrednej rady odborov č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov, keď konštatoval, že v danom prípade neboli u sťažovateľov naplnené dôvody hodné osobitného zreteľa potrebné pre mimoriadne zvýšenie náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia.

Ako je z už uvedeného zrejmé, v odôvodnení napadnutého rozsudku dal krajský súd sťažovateľom podrobnú, jasnú, zrozumiteľnú a zároveň ústavne akceptovateľnú odpoveď na otázku, prečo nimi uplatňovaným nárokom na mimoriadne zvýšenie odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia nebolo možné vyhovieť. Krajský súd sa pritom neobmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov rozsudku okresného súdu [§ 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)], ale primerane reagoval aj na odvolacie námietky sťažovateľov a svoj rozsudok zákonným spôsobom (§ 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) odôvodnil.

17. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

18. K namietanému porušeniu označených práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu malo podľa sťažovateľov dôjsť tým, že najvyšší súd *„nerespektoval princíp spravodlivého a primeraného odškodnenia za utrpenú ujmu na zdraví, tak aby priznaná výška náhrady za bolesť a SSU bola založená na správne zistenom skutkovom stave, na objektívnych a rozumných dôvodoch výšky priznanej náhrady a existenciu resp. rozsahom vzniknutej škody“*.

19. Ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní.

20. Ústavný súd zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96).

21. Ústavný súd z rovnakého hľadiska preskúmal aj napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, pričom nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu nemajúci oporu v zákone.

22. Právny názor najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania je v napadnutom rozhodnutí zdôvodnený dostatočným spôsobom a presvedčivo. V odôvodnení napadnutého uznesenia najvyšší súd dostatočným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré bolo potrebné dovolanie sťažovateľov odmietnuť ako procesne neprípustné, pričom sa ústavne konformným spôsobom vysporiadal so všetkými ich dovolacími námietkami.

23. V rámci skúmania podmienky prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) OSP najvyšší súd skúmal námietky sťažovateľov založené na tvrdení, že „v konaní predložený listinný dôkaz (zdravotná dokumentácia žalobcov, č. 1. 669 a nasl. spisu) nebol vykonaný spôsobom predpísaným zákonom (§129 ods. 1 O. s. p.), t. j. prečítaním alebo oboznámením obsahu, za ďalšie, že nie je zrejmé, akým spôsobom súd naložil s navrhnutými písomnými dôkazmi, či ich vykonal alebo zamietol, tiež nesprávne vyhodnotenie podania žalobcov zo dňa 21. februára 2011, pretože pokiaľ mal odvolací súd za to, že ide

o rozšírenie žaloby, bolo potrebné v predchádzajúcom konaní rozhodnúť o zmene návrhu v zmysle § 95 ods. 1 O. s. p.; napokon žalobcovia namietali nepresvedčivosť odôvodnenia napadnutého rozsudku“ (bod 12 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu).

24. Najvyšší súd po preskúmaní námietok sťažovateľov s poukazom na viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu konštatoval, že nesprávnosť vykonania dokazovania listinným dôkazom je označovaná za takú procesnú vadu, ktorá prípustnosť dovolania nezakladá. Rovnako vo vzťahu k dovolacej námietke nevykonania ďalších dôkazov najvyšší súd uviedol, že podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP nezakladalo nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. Aj s námietkou sťažovateľov o nerozhodnutí o ich podaní z 21. februára 2011 súdom prvej inštancie sa najvyšší súd vysporiadal, keď zistil, že okresný súd rozhodol uznesením č. k. 16 C 24/2003-615 z 12. novembra 2012 tak, že pripustil úpravu petitu žaloby sťažovateľov v zmysle ich podania. V neposlednom rade sa najvyšší súd vyjadril aj k namietanému nedostatočnému odôvodneniu rozsudku krajského súdu, keď uzavrel, že skutkové a právne závery odvolacieho súdu nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené ani svojvoľné, pretože krajský súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

25. Po preskúmaní uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľov nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov najvyššieho súdu. Ústavný súd nezistil, že by najvyšším súdom aplikovaný postup a jeho závery mohli zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

26. Pokiaľ sa sťažovatelia s právnym názorom najvyššieho súdu v otázke akceptácie vyslovenej neprípustnosti nimi podaného dovolania nestotožňujú, ústavný súd napokon dodáva, že otázka posúdenia podmienok dovolacieho konania je otázkou zákonnosti a jej riešenie nemôže viesť k záveru o porušení sťažovateľom označených práv.

27. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľmi označených práv uznesením najvyššieho súdu, odmietol ich sťažnosť aj v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K namietanému porušeniu základného práva na ochranu zdravia podľa čl. 40 ústavy a práva na život podľa čl. 2 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu a jeho rozsudkom č. k. 23 Co 369/2014-911 z 25. mája 2015 a postupom najvyššieho súdu a jeho uznesením sp. zn. 5 Cdo 909/2015 z 28. júna 2017

28. V súvislosti s namietaným porušením týchto práv ústavný súd pripomína, že sťažovatelia ich porušenie vidia v spojitosti s označenými právami podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, pre ktoré ústavný súd odmietol sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Z rovnakých dôvodov preto ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľov aj v tejto časti.

29. Ústavný súd nenachádza vecnú súvislosť medzi sťažovateľmi namietanými postupmi a rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu a právom sťažovateľov zakotveným v čl. 2 ods. 1 dohovoru.

30. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd konštatuje, že pokiaľ napadnutými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu nedošlo v označenom konaní k porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru), neprichádza potom do úvahy ani vyslovenie porušenia práv sťažovateľov podľa čl. 40 ústavy a čl. 2 ods. 1 dohovoru.

31. Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľov aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

32. Už len na okraj ústavný súd dodáva, že jeho pozornosti neušla ani vada splnomocnenia udeleného právnej zástupkyňi sťažovateľov na zastupovanie pred ústavným súdom, v ktorom nie je uvedené, akého konania pred všeobecným súdom sa splnomocnenie týka.

33. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd už ďalšími návrhmi sťažovateľov nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2017